

Nieuwsbrief mei 2019

Op **dinsdagavond 28 mei** zal **Nico Willemse** de maandelijkse lezing van de Historische Vereniging Schoonhoven verzorgen. Het onderwerp van de lezing is 'Bodemdaling, Schoonhoven en monumentenzorg'. Leden en belangstellenden zijn van harte welkom in Brasserie Springer BOVEN, Opweg 2A. De lezing begint om 20.00 uur, inloop vanaf 19.30 uur.

Onze bodem daalt; niets nieuws onder de zon. Het blijkt echter dat de effecten op de diverse panden echter danig verschillend zijn. Een navrant voorbeeld van de relevantie in Schoonhoven is het monumentenpand 'De Spreeckende Esel' aan de Haven naast de Grote Kerk.

Recent nieuw onderzoek naar deze verschillen in Gouda, toonde aan dat een en ander sterk afhankelijk is van de diverse funderingen maar dat deze in een Middeleeuwse stad nergens dezelfde zijn, zelfs niet 'bij de burens'. De aanpak van restauraties heeft daarom nogal wat voeten in aarde. Nico Willemse, die een [publicatie](#) schreef over het onderzoeksproject in Gouda, laat de resultaten zien en legt uit welke

problemen dit oplevert voor de monumentale panden in de binnenstad en hoe daar mee kan worden omgegaan.

Nico Willemse (Haarlem 1967) heeft na afronding van de studie aardwetenschappen aan de Universiteit Utrecht (1993) een jaar als junior geoloog gewerkt bij de toenmalige Rijks Geologische Dienst. Hij promoveerde in 2000 op 'periglaciale afzettingen in Groenland' (arctic natural archives). Hij studeerde vervolgens archeologie in Leiden (Prehistorie van Noordwest Europa) en werkt sinds 2003 als senior projectleider bij RAAP. Nico geeft projectmatig leiding aan archeologisch en geo-archeologisch onderzoek.

En eet vooraf een hapje mee!

Voorafgaand aan de lezing is (de laatste) 'aanschuifmaaltijd' in Brasserie Springer. De kosten daarvan zijn €15.-. Het is altijd smakelijk en gezellig. Eet u mee?

Noteer en reserveer

Op **21 juni** is de HVS-midzomerwandeling, lees hierover meer in deze nieuwsbrief.

Na de zomer worden de lezingen op een ander weekdag en een andere locatie gehouden, namelijk in het ARTO-theater en op donderdagen! Reserveer vast **donderdag 26 september** dan komt Reinout Rutte vertellen over 'De stedenatlas van Jacob van Deventer, 226 Stadsplattegronden uit 1545-1575 - Schakels tussen verleden en heden.'

En reserveer verder donderdag **31 oktober**, donderdag **28 november** en donderdag **12 december**.

Hoe goed kent u Schoonhoven? Loop mee met de midzomerwandeling!

Ter afsluiting van het eerste halfjaar organiseert de HVS een midzomerwandeling voor haar leden en introducees. De stadsgidsen van de Stichting Stadswandeling Schoonhoven zullen speciaal voor de leden van de vereniging een wandeling organiseren 'door de geschiedenis van Schoonhoven'. De gids geeft natuurlijk meer historische informatie dan op de standaard wandeling.

De wandeling wordt gehouden op **vrijdagavond 21 juni 2019** en begint om 19.30 uur. Deelname voor leden is kosteloos, in de vorige nieuwsbrief stond dat het wel wat zou kosten, maar na 'intensief' overleg met de penningmeester is dat vervallen. Aan niet-leden wordt een bijdrage van €3.- gevraagd.

U kunt zich tot 15 juni 2019 opgeven door een email te sturen aan

secretaris@historischeverenigingschoonhoven.nl. Een briefje aan de HVS, Postbus 47, 2870 AA Schoonhoven kan natuurlijk ook.

Drijvende terrassen, bezwaarlijk?

Velen beleven plezier aan Schoonhovens cultuurhistorisch rijke binnenstad. Niet iedereen doet dat op dezelfde manier. De een zal in rust willen genieten van de rijk geschakeerde gevelwanden van de haven, voor anderen is de haven het decor voor een bijzonder gezellige middag of avond, zonder zich bewust te zijn wat de bijdrage is van de kleinschalige, intieme omringing. Het bestuur van de HVS vindt de ene groep niet belangrijker dan de andere, beide groepen voelen de warmte van de historische kern. Beide groepen versterken de economische functie van de binnenstad van Schoonhoven en zorgen ervoor dat Schoonhoven een aantrekkelijke woon- en leefomgeving blijft.

Het bestuur van de HVS is zich wel bewust van de kwetsbaarheid van de cultuurhistorische omgeving. Wij zien het als onze opdracht te helpen de kwetsbare binnenstad zo te gebruiken dat het niet alleen nú plezierig is, maar dat ook over 100 jaar nog naar de originele historische gebouwen gekeken kan worden in plaats van 'bijna-niet-van-echt-te-onderscheiden 3D-prints'.

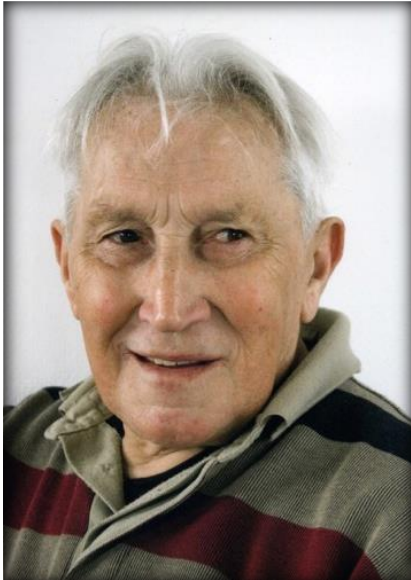
Vanuit deze gedachte heeft het bestuur van de HVS gekeken naar het verlenen van een vergunning 'voor het tijdelijk plaatsen van drijvende terrassen' in de haven. Heeft de gemeente een zorgvuldige afweging gemaakt tussen de kwetsbare cultuurhistorische omgeving en de belangen van de aanvragers?

Wat het bestuur van de HVS bij de vergunningverlening vooral steekt, is dat de gemeente een uitzonderingsprocedure heeft gebruikt om de vergunning te verlenen en daarbij ontweken heeft de formele weg te bewandelen en dialoog te voeren met belanghebbenden. Daarom heeft het bestuur van de HVS bezwaar aangetekend. Hiervoor zijn drie belangrijke argumenten gebruikt.

- Door de gemeente is geen onderzoek gedaan naar de mogelijke aantasting van de kademuren. (NB. De kademuren zijn rijksmonument en de gemeente heeft een wettelijke plicht rijksmonumenten te beschermen.)
- Er lijkt geen onderzoek gedaan naar de veiligheid voor gebruikers en medewerkers (oversteken, steile trappen, etc.)
- Wettelijk verplichte adviezen zijn niet ingewonnen en rapporten zijn bij de vergunningverlening niet beschikbaar gesteld.

Het bestuur van de HVS vraagt de gemeente in het bezwaarschrift om de dialoog over het gebruik van het cultuur-historisch erfgoed van Schoonhoven te voeren om zo bij te dragen aan een balans tussen dynamisch en ondernemend enerzijds en bewaken en bewaren anderzijds.

Jan Verhoeven (1931-2019)

Op 8 mei jl. is ons lid Jan Verhoeven overleden op de leeftijd van 88 jaar. Ik heb Jan zelf niet mogen kennen - nog te kort in Schoonhoven en bij de HVS - maar heb hem een beetje leren kennen en waarderen uit wat enkele leden mij schreven. *'Jan heeft niet alleen veel betekend voor de Archeologische Werkgroep Schoonhoven -zijn tekenwerk was geweldig!- ook voor de HVS was hij belangrijk, denk aan de glas in loodramen van Hooykaas, de maquette van Schoonhoven, de bewegwijzering in Schoonhoven met replica's van de aanwijsborden van Visser. Hij kreeg niet voor niets de Jan van Beaumontpenning',* schrijft Ben Peltenburg. Hij kreeg eigenlijk drie keer de Beaumont-penning, één keer persoonlijk, twee keer als deel van een groep. Maaïke Diekema omschreef hem als een *'eigenzinnige en inspirerende persoonlijkheid die velen in Schoonhoven een duwtje heeft gegeven om zich voor de historische cultuur van de stad in te zetten'.*

René Kappers voegt toe: *'En vergeet niet de redding en restauratie van de middeleeuwse stadsmuur aan de (tegenwoordig) Weergang; het terugplaatsen van de 'Visbanken' aan de Tol; de redding en restauratie van de 'Bartholomeustoren' alias Goudsmidstoren, op het Gat van de Haven. En niet te vergeten Het Springerpark!'* René gaat verder *'mij heeft hij laten delen in zijn grote persoonlijke kennis over schutters en schutterijen in Holland in verband met de Jacobakraag'.*

Gemke Jager vertelt mij over *'die lieve, bescheiden, erudiete Jan met gouden handen, die in 1990 een monsterklus geklaard heeft met het verplaatsen, herbouwen en restaureren van het bijzondere Haagse juweliersinterieur van Van Kempen & Begeer uit 1921. Het is nog steeds een hoogtepunt in de vaste opstelling van het Nederlands Zilvermuseum Schoonhoven'.*

De HVS condoleert zijn familie en vrienden met dit verlies.

Open Joodse Huizen/ Huizen van Verzet

Op 4 mei is in Schoonhoven (voor het eerst) de manifestatie Open Joodse Huizen/Huizen van Verzet gehouden. Op 9 verschillende locaties, deels woonhuizen, deels (semi)publieke ruimtes zijn ruim 850 bezoeken gebracht door mensen uit Schoonhoven en ook uit andere kernen van de Krimpenerwaard en van buiten de regio. Sommige mensen bezochten meerdere locaties, we schatten dat het om ca. 400 verschillende bezoekers ging en dat vinden wij een enorm aantal voor een eerste uitvoering van een kleinschalige bijeenkomst. De bezoekers werden -letterlijk- stil van de verhalen die verteld worden over 'onze burens'. De fotocollage hierna geeft een mooie impressie van verschillende bijeenkomsten. De foto's zijn gemaakt en beschikbaar gesteld door Hans Breuer, waarvoor onze hartelijke dank!

Peter van der Zwaal, secretaris HVS,
18 mei 2019

LeenOuweneel in de vm. synagoge

Melina Boersma vertelt op Dam 5 over de familie Morisco

Ad de Vaal spreekt over de families Slager en Mogendorff

alle foto's © H ns Breuer

Otto Ooms in de Koestraat over broers van den Bergh

Hans Fokker over de Van Kllaverens

Jan Bonte over zijn grootvader Jan Kars

Paul Denekamp vertelt op Tol 6 over zijn familie

